

REPORTATGE

La difícil estratègia d'engrescar el jovent

Què fan els joves per omplir el temps de lleure? S'apunten a les associacions o bé prefereixen viure l'oci de manera individual, al marge, tot sovint, del compromís social?

ANTÒNIA BAUTISTA

Les utopies es van fer, s'han anat transfigurant i ara semblen desaparèixer a favor d'allò més immediat, més tangible. Tot i així, encara hi ha joves que troben en l'associacionisme la possibilitat de treballar en aquells aspectes concrets, socials o culturals, que ja sigui individualment o des de la societat política, probablement no haurien pogut tocar mai. Això, però, vol dir un cert grau de compromís i de vegades moltes hores o una segona feina. Però al mateix temps, una manera conscient, i no a corre-cuita, de viure l'oci; una parcel·la de saviesa que es va cultivant de mica en mica. Una tria diferent, en definitiva, amb uns objectius que encara que no arribin a acomplir-se del tot, hi són com a punt de mira. I és que, si bé es parla de crisi d'ideologies, de davallada de la consciència social, de falta d'il·lusió per noves empreses i projectes, dins aquests moviments, contràriament, es percep una revifalla. El perquè no es coneix. Se'n fan valoracions, s'apunten noves perspectives. El cas és que les associacions hi són, han evolucionat i continuaran fent-ho. L'únic que els cal és un recanvi amb les joves generacions.

El compromís social

L'escoltisme fa la seva irrupció a Girona l'any 1934, de la mà d'Eduard Rosquelles. Actualment hi ha quatre agrupacions a Girona ciutat i vint en la demarcació diocesana. Té com a finalitat l'educació de l'individu cap al progrés personal i el compromís en funció d'un ideari lligat amb els valors cristians. I disposa d'un mètode propi i original que, segons Jordi Picart i Mercè Terés, membres de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi, és «actiu, es basa en la vida en petit grup i en el compromís, té una proposta de valors concrets, un projecte de persona, i advoca pel progrés personal i la fraternitat universal. L'essencial és despertar la capacitat crítica del nen cap allò que l'envolta i el compromís amb les desigualtats. L'aprenentatge és progressiu: es comença amb activitats més aviat lúdiques amb els nens de 6 anys i a mesura que es van fent grans se'ls exigeix un nivell de compromís més gran».

Segons Mercè Terés, «nosaltres, a diferència del MIJAC, fem un seguiment dels joves fins als 18 anys, i no fins als 13 o 14 com fan ells. És per això que podem incidir més directament en la societat a través d'aquesta educació pel compromís. A Girona, per exemple, per iniciativa d'un grup de joves escoltes, es van organitzar activitats amb Mifas».

«Els moviments escoltes, que no són centres excursionistes només, com algú es pot pensar –puntualitza Jordi Picart–, van tenir al començament una funció social molt concreta a Catalunya: la de nodrir una classe política, amb un projecte de país. Ara mateix les finalitats són unes altres; en aquests moments treballen en temes d'integració i educació ambiental (la sida és un altre punt que ens plantejarem de tractar). Als països africans es treballa per donar sortida als mètodes anticonceptius; als islàmics, per evitar la segregació de les dones; al Japó, per unir generacions en una societat amb un sistema educatiu excessivament atomitzat». «I com s'aconsegueix tot això? –afegeix Mercè Terés–; doncs mitjançant aquest treball conscienciador, de base, que parteix del joc, de les activitats en taller, de la convivència i del contacte amb la natura, i que té com a finalitat la consecució, per què no, d'una utopia».

Els casals de barri també tenen una funció educativa amb implicacions socials, que es desenvolupa a través del lleure. Al barri vell de Girona treballa, des de fa tres anys, un grup de joves que, assessorat per un psicò-

La natura és una eina bàsica en l'educació dels escoltes com a medi idoni per a la convivència.

leg educador i mitjançant un seguit de convenis amb l'Ajuntament, intenta donar una nova embranzida a un sector de la ciutat que d'una altra manera estaria mort. «Els joves que hi treballen –explica Teresa López, una de les coordinadores del casal– organitzem tallers, excursions, jocs, gimcanes, des de fires fins al juny, i colònies. Aquest és el primer any que fem també un casal a Torre Gironella. Els monitors, amb una mitjana d'edat entre els 16 i els 21 anys, són la majoria de fora del barri. El problema més gros és el de l'assistència, que és molt irregular. Al principi de curs solen venir-hi una vintena de nens; al final no arriben a la mitja dotzena. Això de vegades desanima moltíssims; ara bé, també s'ha constatat una certa evolució positiva.

S'ha de tenir en compte que els nens que hi vénen tenen molts problemes socials i familiars al darrera, i tot i que creiem que l'oferta que els fem és atractiu, no acaben de respondre com voldríem. Si aconseguim que els joves de 14 o 15 anys del barri que hi fan de pre-monitors, continuïn amb la tasca de fer-lo rutllar un cop marxem, ja podrem estar contents».

A Germans Sàbat, Font de la Pólvora i Vila-roja el problema de la continuïtat està més que superat. Des de fa uns deu anys hi funcionen uns grups d'esplai que, juntament amb els de Sant Daniel i Pont Major, van constituir una coordinadora de la qual va sortir, més endavant, el grup d'animació Xarrupa que Vessa. Xavier Cullell, component d'aquest grup, explica com va viure aquest període: «Per a mi va ser molt enriquidor entrar en contacte amb aquell món. A part de fer una tasca que t'agrada, de conèixer gent, d'obrir-te en definitiva, la consideració que acabes tenint dins el mateix barri o la bona relació amb l'Ajuntament arran dels contactes mantinguts, i el profit que n'has pogut treure per al lloc on vius, són molt gratificants. En aquell moment tothom va tenir clar que els joves no podien estar-se al carrer sense més, i es va treballar amb cursets de monitors, grups d'esplai, casals i colònies. A Vila-roja i Font de la Pólvora actualment funcionen quatre grups d'esplai, un d'excursionisme, es fan activitats esportives (bàsquet, futbol sala), es disposa d'un local de reunió per als joves, i tot funciona gratuïtament. Els monitors són del mateix barri i això és molt important a l'hora de fer-ne un seguiment. S'ha

Josep Maria Barneda, president de l'ADAC, creu en l'associacionisme.

de conèixer la realitat social per treballar-hi i saber què demanar per millorar-la».

Llengua i cultura

La participació de les associacions en la vida política del país ha estat clau per al desenvolupament de Catalunya abans, durant i després del franquisme. Joan Miró, president d'Omnium Cultural a Girona, entitat arrelada a la ciutat dels anys seixanta i amb prop de 550 socis, remarca, però, l'existència d'una evolució en les seves funcions. «A Omnium, per exemple, des que es funda a Catalunya fins aquest moment, han anat canviant, perquè quan va néixer hi havia unes necessitats que s'han anat transformant, ja que la cultura catalana, i amb ella la llengua, estava en una situació de completa indefensió. Ara ja hi ha unes institucions polítiques i una legislació més exigent, de manera que el grau de defensa és diferent. A Girona ara mateix ens trobem abocats a especialitzar-nos i és el que hem intentat en els últims temps. D'una banda hem modificat els cursos de català per fer una oferta més variada; de l'altra, hem revisat els textos del Simposi sobre l'ensenyament de les ciències naturals organitzat per la Universitat de Girona, i això és un motiu d'un cert orgull; un tercer aspecte aniria a remolc de les circumstàncies, quan es presenti una situació en què les institucions arriben fins a un cert grau només